

21 במרץ 2021

לכבוד
ד"ר אביחי מנדלבלויט
היועץ המשפטי לממשלה
רח' צלאח א-דין 29
ירושלים

כבוד ד"ר מנדלבלויט שלום וברכה,

הנדון: פנייה להציל את חיפה ותושביה מאימת חזירי הבר, שפוגעים בתושבי העיר מכל הבחינות

1. אני פונה אליך, כנבחר ציבור חבר מועצת העיר חיפה וכשתושב העיר חיפה מיום היוולדו, בבקשה להציל את חיפה ותושביה מאימת חזירי הבר. מדובר במאות חזירים שמאז 2018 הופסק הדילול עקב חילופי ראשי ערים.
2. ראש העיר הנוכחית אימצה את עמדתה של קבוצת מיעוט הנלחמת למען חזירי הבר שמקומם בטבע ביערות בוואדיות וחדלה מהדילול, דבר שהוביל לגדילה משמעותית במספרם של חזירי הבר בעיר, שכן הריבוי הטבעי של חזירי הבר הוא אקספוננציאלי ביחס של לפחות פי שלוש בכל שנה.¹
3. ראש העיר בוחרת לאמץ שיטות הפעולה של מייעצים למיניהם שמייעצים ללא אחריות ובטח ללא סמכות, ומנקודת מוצא לא אובייקטיבית מבלי לשאת בתוצאות מעשיהם ומבלי לקחת בחשבון שהאלמנט העיקרי זה חיי אדם.
4. אנחנו אוהבי חיות, מגדלים בעלי חיים בביתנו, ומגינים עליהם בסביבה החיצונית, אבל צריך לדעת להניח את הגבול. חזירי הבר מטיילים אימה על תושבי העיר, מבוגרים וקשישים שחוששים לצאת מביתם, וגם הורים לילדים. בגין נבירת החזירים בפחים האשפה מפוזרת ברחובות והמצב התברואתי ירוד, החזירים הופכים גנים ציבוריים ופרטיים, מטיילים ברחובות ובכבישים, החזירים מסכנים את הציבור בסכנות בריאותיות ואפילו בסכנת חיים, החל מתאונות דרכים המסכנות את ההולכים הנוסעים בדרכים ועד חשש מתקיפות אלימות (ראה נספח א').
5. גם בהסתמך על דוח מבקר העיריה, רואים עלייה בפניות למוקד לטיפול בבעיית חזירי הבר לעומת הפסקת הדילול בספטמבר 2019:

שנת 2020 מס פניות 3575 מס דילול חזירי הבר – לא התבצע דילול .

שנת 2019 מס פניות 2225 מס דילול חזירי הבר 283

בהוראת ראש העיר בחודש ספטמבר הופסק הדילול.

שנת 2018 מס פניות 1624 מס דילול חזירי הבר 437

שנת 2017 מס פניות 1301 מס דילול חזירי הבר 360

שנת 2016 מס פניות 1684 מס דילול חזירי הבר 328

שנת 2015 מס פניות 1387 מס דילול חזירי הבר 202

שנת 2014 מס פניות 1183 מס דילול חזירי הבר 179

שנת 2013 מס פניות 2399 מס דילול חזירי הבר 173

יצוין, שלא ידוע מה היה אחוז הדילול בחיפה במשך השנים, עקב חוסר הודאות של מספר חזירי הבר בעיר במרוצת השנים. על כן לא ניתן לומר שהדילול אינו יעיל, שכן עם הגדלת כמות החזירים המדוללים רמת הפניות נשארה באותה רמה יחסית (ראה שנים 2015-2018).

6. ראש העיר בחרה לאמץ שיטות אלטרנטיביות לדילול, אשר לדידה אמורות לצמצם את הבעייתיות שבתופעת ריבוי חזירי הבר בעיר בהן הושקע מעל ל-3 מיליון ₪. זאת על אף ששיטות אלה מוכחות כלא יעילות ועל אף

¹ חזירי בר מגיעים לברגות מינית עם הגיע 9 חודשים להיוולדם. עונת הרבייה של חזירי הבר בישראל חלה בראשית החורף. תקופת ההיריון נמשכת כ-120 יום, וההמלטות חלות בחודשים מרס עד יוני. מספר הגורים בשגר הוא בין שלושה לשמונה, והם נולדים במשקל של 750-1,000 גרם, מכוסים שיער ופקוחי עיניים, ומצליחים ללכת.

שהאכיפה בנושא בררנית שכן לא מוטלים קנסות על מאכילי חזירי הבר בעיר בניגוד לחוק, וראש העיר פועלת למענם בניגוד לפקודת העיריות, כשהעירייה לא אוכפת את החוק ואינה מממשת את פקודת העיריות.

7. השיטות בהן הושקע כסף, הוא קיבוע פחי אשפה, החלפת פחי האשפה הכתומים לפחים גדולים יותר והצבת גדרות מסביב לחצרות. שיטות אלה אינן אפקטיביות שכן חזירי הבר ממשיכים להפוך ולשבור את הפחים המקובעים, ובפחים מקובעים הם נוברים בפה האשפה ומשליכים את האשפה מחוץ לפח, גדרות לבתים אינן יעילות שכן אולי הן מונעות בחלקן את הנזק לגינות אך התושבים חוששים לצאת מגדר ביתם (אגב הגדרות מוצבות חרף עמדתה של הרט"ג כי הגידור צריך להעשות באופן שונה על מנת להגן מחזירי הבר)² וממילא שיטות אלה לא יעמדו בכמות חזירי הבר הצפויה לאור אופן הריבוי הטבעי של חזירי הבר.

8. הח"מ פנה לרשות הטבע והגנים שמוכנה לסייע לעיריית חיפה לאמץ תכנית מקיפה ורבת שנים שתצמצם את התופעה באופן משמעותי. לצערנו, ראש העיר מתעקשת שפעילות הדילול אינה חוקית ו/או מסכנת את תושבי העיר וכי אין זו בסמכותה של העירייה לפעול ומטילה את האחריות על רשות הטבע והגנים בעוד שהתושבים נותרים ללא פתרון³.

9. כך גם הסבירה הרט"ג לעיריית חיפה בתגובה למכתב אשר שיגרה אליה עיריית חיפה בעניין הפעלת סמכויותיה הרגולטוריות של הרט"ג בתחומי העיר חיפה (המכתבים מצורפים כנספח ב' למכתב זה):

"תופעת שוטטות חיות בר ביניהן חזירי בר בערים ויישובים, לרבות בחיפה, נובעת מחיפוש של חיות הבר אחר מזון זמין וקל להשגה שמקורו בפסולת של האדם. רשות הטבע והגנים נוקטת במספר פעולות בנושא לרבות מתן הנחיות מקצועיות לרשויות כיצד לצמצם את התופעה זאת בין היתר על ידי פעולות סניטציה כגון: הקפדה על ניקיון שטח היישוב, סגירת פחי אשפה, פינוי אשפה תכופ, השקיית גינות מבוקרת בדגש על שעות הבוקר, ואיסור האכלת חיות על ידי התושבים לרבות השארת צלוחיות אוכל ומים במדרכות. בנוסף מוצע לבחון אמצעים נוספים כגון תיחום פיזי בין שטח העיר לשטחים הפתוחים הסמוכים וכן דילול נקודות של אוכלוסיית חזירי הבר. כך נעשה גם מול עיריית חיפה.

כאשר ראש עיר בוחר שלא לדלל את חזירי הבר במקומות שנדרש לטפל בהם, הוא נדרש לטפל במלוא החומרה במי שמאכיל, מייצר אינטראקציה עם חיית הבר, לגדר גינות ציבוריות. פעולות שגורמות לחזירים להיות תלויים באדם לצורך מזון. נדרשת התנהגות ציבורית אחראית מהמעלה הראשונה. החלטה של ראש העיר לא לדלל חזירים דורשת מהעירייה לטפל אחרת בהתנהלות העיר. לצערנו המדיניות בה בחרה ראש העיר לטפל בנושא החזירים גרם להתרחבות הבעיה.

רשות הטבע והגנים הציעה לגבש תוכנית מקצועית משותפת לטיפול בבעיה לצד הצבת פקח יעודי. העירייה הודיעה כי אינה מעוניינת בכך ושכרה אנשי מקצוע משל עצמה. הרשות אף הנפיקה היתרים לכל בקשה שהגיעה מהעירייה. הרשות תשמח לממש את תוכנית הפעולה שהמליצה עליה לראש העיר ולצוות המקצועי שלה ויחד לטפל בבעיית החזירים אם ראש העיר תסכים לפעול על פי ההמלצות המקצועיות שהציעה הרשות."

10. באשר לטענות בדבר היעדר חוקיות הדילול, בנוסף לנושא ההיתר במוזכר בתגובת הרט"ג, ב 2007 הוגשו עתירות לביהמ"ש השלום במטרה למנוע את הדילול. באפריל 2008 קיימת פסיקה של השופט המחוזי קיסרי⁴ בו הוא מבטל את פסיקת בית משפט השלום על בסיס האיזון למול צרכי הקיום של בני האדם:

"זוהי בקשה למתן סעד זמני, עד שתיתן החלטה בערר על החלטתו של בית משפט השלום בחיפה (כב' השופט י' וגנר, סגן נשיא) מיום 29.11.07 בבש"א 15220/07 ("החלטה"), שבה בוטל צו מניעה זמני שניתן ביום 20.05.07, ולפיו נאסר על המשיבות לאפשר או לבצע צייד של חזירי בר בעיר חיפה ("צו המניעה הזמני")."

תחילתו של ההליך בבית המשפט קמא היא בבקשה שהגישה המבקשת לצו מניעה זמני (בש"א 8153/07), אשר יאסור צייד של חזירי בר בסמוך לשכונת העיר חיפה. בד בבד הגישה המבקשת גם תובענה למתן צו מניעה קבוע לאיסור הצייד (ת.א 8950/07). בית משפט קמא (כב' השופט מ' רניאל) נתן את צו המניעה הזמני, תוך שהוא מורה כי בטרם יערכו פעולות צייד על המשיבות לנקוט באמצעים אחרים לגירוש חזירי הבר. בעקבות זאת נעשה ניסיון לגירוש חזירי הבר שלטענת המשיבות לא צלח ולפיכך הן הגישו בקשה לביטול צו המניעה הזמני (בש"א 15220/07). ביום 29.11.07 התקבלה הבקשה וצו המניעה הזמני בוטל ועל החלטה זו הוגש ערר (ע"א 128/08) לפי סעיף 17א(ח) לחוק צער בעלי חיים [הגנה על בעלי חיים] התשנ"ד-1994 ("החוק"). בד בבד הוגשה בקשה זו, להורות כי צו המניעה הזמני יעמוד בתוקפו עד למתן החלטה בערר.

להלן החלטתו של השופט לסיום אציין כי יעודה של המבקשת, למנוע המתה או התעללות בבעלי החיים, הוא מבורך ואפשר להבין את עמדתה העקרונית שלפיה אין להמית בעלי חיים כלל. אולם כבר נקבע כי ההגנה המשפטית על בעלי החיים אינה מוחלטת והיא נסוגה בפני צרכי הקיום של בני האדם (בג"ץ 4884/00 הנ"ל). על צרכים אלה מופקדת המשיבה 1 וכאמור, אני מסופק אם ניתן יהיה לקבוע שבפעולותיהן למילוי תפקידה הציבורי היא לא יצאה ידי החובה שמקבעה בצו המניעה הזמני.

סוף דבר, הבקשה נדחת והצו הארעי שניתן ביום 22.1.08 מבטל."

2 עמוד 18 לדו"ח מבקר העירייה בעניין טיפול בבעיית חזירי הבר בעיריית חיפה, מרץ 2021.

3 תגובתה הרשמית של ראש העיר כפי שפורסמה בדף הרשמי שלה בפייסבוק ביום 15.3.21: <https://www.facebook.com/bhaifa2013/posts/277905587029258>

4 החלטתו של השופט קיסרי בבקשה לטעוד זמני מיום 06.04.2008.

11. באשר לסיכון חיי אדם, הרי שלא שמענו על תאונות ציד מדילול חזירים, אולם מחזירי הבר היו תאונות דרכים, מקרי תקיפה וסיכונים תברואתיים.
12. הרי שחובתה של ראש העיר היא לדאוג כי נושא החזירים יטופל כך שהתושבים לא יוטרדו או יחששו מהחזירים ושהדבר לא יהווה מפגע תברואתי או אחר, ועל כן מהותית וחוקית עליה לדאוג שהנושא יטופל, כך לדוגמא מכוח סעיפים 242(1), 242(2), 242(4), 242(6), 242(7) ו-247 (ב) לפקודת העיריות (מצורפים כנספח ג').
13. ראש העיר נשענת על חוות דעת של יועצים לא אובייקטיבית של כאלה שהם בקבוצה סגורה בפייסבוק שנקראת "אוהדי חזירי הבר", להם יש חמלה על החיות, ככה צריך להיות, אולם מה עם הדאגה והחמלה לתושבי העיר?
14. לנוכח כל האמור, אנו מבקשים את חוות דעתך לטיפול בחזירי הבר. צו השעה הוא דילול החזירים בתוך העיר על ידי גורם מקצועי שמבין, מנוסה ויודע לטפל בבעיית חזירי הבר בתוך שטח עירוני (כפי שהיה בעשור האחרון עד 2018) ואימוץ תכנית מקיפה מתאימה על ידי העירייה, על מנת שחזירי הבר יחיו בוואדיות וביערות ולא יהוו עוד מטרד או מפגע לתושבי העיר. יצוין כי אין כל כוונה להכחיד את החזירים, אלא איזון אקולוגי שיאפשר קיום בטוח לתושבי העיר, מאחר ואין דילול טבעי בטבע.

בכבוד רב,

יצחק בלס
חבר מועצת העיר חיפה

נספח א' דוגמאות למקרים

מתוך עיתון כלבו:

תלמידה בזכרון יוסף הותקפה על ידי חזיר בר

תלמידת כיתה ד' בבית הספר זכרון יוסף הותקפה על ידי חזיר בר בכניסה לבית הספר בסוף יום הלימודים. לבריג של יו"ר ועד ההורים יובל רפפורט רום, זו הפעם השנייה בחודשיים האחרונים שבה מותקפים תלמידים על ידי חזיר: "אוזלת ידה של עיריית חיפה עלולה להביא אותנו לאסון"

מימס בפורידי 2015.05.04

מאת: בועז כהן

תלמידת כיתה ד' בבית הספר זכרון יוסף הותקפה היום (ראשון) על ידי חזיר בר בכניסה לבית הספר בסוף יום הלימודים. החזיר משך את ילמטה של הילדה שלא נפגעה, אך יו"ר ועד ההורים זכרון יוסף יובל רפפורט רום טוען שזו הפעם השנייה בחודשיים האחרונים שבה מתרחש מעג בין חזיר לתלמידים.

יו"ר ועד ההורים זכרון יוסף יובל רפפורט רום אמר ל'כלבו' - חיפה והקרית: "זו הפעם השנייה בחודשיים שבה יוצא מהער חזיר ויוצר מעג עם תלמידים. הפעם החזיר תלש את הילמטה מהגב של התלמידה, סרע אותה ואכל את האוכל שבתוכו. זה טירוף מוחלט. למזלנו הילדה לא נפגעה, אבל זה רק עניין של זמן עד שיהיה פה אסון. השומר ניסה להבריח את החזיר, אבל הוא לא התרגש. לקח את הילמטה ואכל. הכתובת על הקיר: אוזלת ידה של עיריית חיפה בנושא הזה עלולה להביא אותנו לאסון. הם אמרים שצריך לערוך הסברה כדי למנוע האכלת חזירים, אבל אני לא מבין איך אני אמור לשרוק את ההסברה. שיעשו משהו. הם לא עושים כלום."

מעשה חזירות

תושב רוממה: הותקפתי על ידי שני חזירים

יו"ר ועד רוממה החדשה מספר שהלך לזרוק אשפה והותקף • "עכשיו אני יורד למטה עם מקל או נבוט"

חזיר בר, צילום: יצחק בלס

בשירות. נדד אחרי כה שעות ליל, מצלמתי למזרח העירוני. המפוסד צלמתי ללשכת ראש העיר, וחזיר עם תסבת - חודשתי לענייני האוכל מונגת, לכן אין אפשרות לפנות בה. נבד מוצבת העיר יצחק בלס, שפועלה את הנטיא ביטוחות מועצת העיר לאחיות, אפר שטריא שירב לא נעשה, וחסב עילול לחד מרה: "אפסיל-מא-צפיה לנו המתנה, כמות גדולה של חזירים תעלה מהואר".

התנדויה נמסר: "לא התקבל אלוט כל מרע על השפת המטאר, העירייה שפועלת במל האנצעים המוכנים להרחיקם של חזירי הגר מסמטות המנויים על בסיס העידע המועבר ליוזר".

נטע פלג

נודא דרלופסקי, יו"ר ועד שכונת רוממה החדשה, סיפר השבוע שידי לזרוק את האשפה ונאלץ להתעמת עם שני חזירים שהניעו לחסם אובל ליר ביתו. "מתחם האשפה שלנו מולל ארבע עגלות", סיפר, "אני שופך את הכל, ומתאם מרגיש רחוקה ביטוח, חשבתי 'בטח איה שכן נתן לי מניעה', המנובבני וראיתי שני חזירים עטורים לירי ומנסים לתקוף אותי. איכסור הגלמתי להתעמת, והפנתי לחזיר שעבר מבר שאל את המע על הראס, בחזיר השני כקצת, רום הולו לרודף אחרי, עד הלובי של הגביר".

לרברי דרלופסקי, מסבוע שערב, תושב כו 11 התקף על ידי חזיר ברובב המטבח באחיות. החזיר נסר אחו כיר ודא נוסק לטיפול רפואי. "עכשיו אני היקר במסמטות ודואה המק החזירים

"חשבתי 'בטח איה שכן נתן לי מניעה', החשבונתי וראיתי שני חזירים עומדים לירי ומנסים לתקוף אותי"

מתוך דיווח רדיו חיפה:

תאונה בין רכב פרטי לחזיר בר בכרמל

מאת: אודיה שנון | 12 בינואר 2021, 18:53

האירוע ברחוב שמשון הסתיים ללא נפגעים בנפש, פרט לחזיר שמת מהפגיעה שספג. עדת ראייה: "זה ממש מסוכן, כל מה שקורה בכרמל זה פשוט קטסטרופה"

החזיר שפגע והורכב ברחוב שמשון | צילום: אור קורב'ק

ברחוב שמשון בכרמל אירעה לפני זמן קצר (שלישי) תאונה דרוכים, לאחר שרכב פרטי התנגש בחזיר בר. הרכב נפגע קלות, והאירוע הסתיים ללא נפגעים בנפש - פרט לחזיר שמת בעקבות הפגיעה שספג. המשטרה במקום מכוונת את התנועה.

לדון, עדת ראייה שנפגעה בכיוון הנגדי, סיפרת לרדיו חיפה: "החזיר היה ממש ענק, למרבה המזל הרכב נפגע רק בפח אבל זה ממש מסוכן, רק לפני כמה חודשים הבן שלי עשה תאונה עם חזיר, והיתה פגיעת פח רצינית כאלצנו לשלם מליסון בהרבה כסף, כל הכרמל זה פשוט קטסטרופה".

סיק לפר' הישנות ביותר :

3 תגובות

מתוך חי-פה:

פגיעה מחזיר בר, מה עושים? | ד"ר אמיר ח'ואלד מביה"ח כרמל בחיפה, שטיפל כבר בשני פצועים | צפו בווידיאו

ד"ר אמיר ח'ואלד - אורתופד בבית החולים כרמל בחיפה - ראיון לאולפן חי פה

תאטרונטו בענו העתיקה
 [הזמנת כרטיסים] 29-30-31 במרץ

האורתופד ד"ר אמיר ח'ואלד טיפל כבר בשני פצועים מפגיעת חזיר בר, במסגרת עבודתו בבית החולים כרמל בחיפה. לחי פה הוא מספר על דרכי הטיפול בטוג הפגיעה הייחודי הזה, המחייב פרוטוקול מיוחד, על פי הנחיות משרד הבריאות. בית החולים כרמל ממוקם במרכז הכרמל ולכן לשם הגנה על עד היום שני פצועים, אשר נפגעו על ידי הרכב בכרמל.

ד"ר אמיר ח'ואלד מספר לחי פה:

הטיפול מתחיל מהשטח - על הנפגע לטווחי מיד את כל טביבת הפצע, על מנת לנטרל כמה שיותר זיהומים.

עם ההגעה למיון, אנחנו מבצעים אבחנה ראשונית באשר לעומק הפגיעה, פצעי האשכיה הם בדרך כלל שיטחיים, בעוד שפצעי תקיפה על ידי יצי החזיר, עלולים ליצור קרעים עמוקים, עם פגיעה בעור, בשרירים, בביצים ואף פגיעות בעצמות.

חיסונים:

במיון יקבל הנפגע מספר חיסונים:

שני חיסונים נגד כלבת, המוזרק לתוך הפצע וגם לכתף. חיסון נוסף הוא חיסון טטנוס.

זיהומים:

בפה של החזיר יש מספר סוגים של חיידקים אלימים. כאשר הגיבים של החזיר פוגעים ברקמות, מעברים החיידקים האלה לרקמות של הנפגע. עלינו להתמודד בבית החולים עם הסיכון לזיהום ולדלקות. לכן אנחנו טתנים לנפגע טיפול אנטיביוטי לתוך הריד.

באזור הפצע אנחנו מבצעים ניקוח מוגלה, אשר נגרמת כתוצאה מהזיהום.

נספח ב' מכתב העירייה לרט"ג ותשובת הרט"ג

המכתב מעיריית חיפה לרט"ג
יום ראשון, 14 מרץ 2021 א' ניסן תשפ"א
לכבוד, מר שאול גולדשטיין, מנכ"ל רשות הטבע והגנים
מבלי לפגוע בזכויות

שלום רב,

הנדון: דרישה דחופה לטיפול מיידי בתופעת שוטטות חזירי הבר בעיר חיפה

הריני מתכבדת לפנות אליכם בדרישה שבנדון כדלקמן:
כידוע, חיפה היא עיר ירוקה, הגובלת בפארק הכרמל וכוללת שטחי טבע נרחבים המצויים בתוך השטחים העירוניים. קרבת שכונות המגורים לשטחים הפתוחים גוררת כניסות רבות של חזירי בר אל תוך השטח העירוני. תופעת שוטטות חזירי הבר מהווה מטרד עירוני קשה מזה זמן והעירייה השקיעה ומשקיעה חשיבה, מאמצים ומשאבים רבים בהתמודדות רבת רבדים עם המטרד שהולך ומחריף. לתחושתנו, לאחרונה הגיע המצב לכדי נקודת רתיחה וזאת לאור התרבותם הטבעית של חזירי הבר בשנה האחרונה ופלישתם אל עבר המרחב העירוני. תושבי העיר חיפה סובלים על בסיס יומיומי ממטרדים ונזקים שונים ומגוונים הן לרכוש והן לנפש, אשר נגרמים כתוצאה משוטטות החזירים, כאשר רק לאחרונה התרחשו מספר תקיפות פיזיות של ממש לצד מקרים מסוכנים של תאונות דרכים הנגרמות בשל נוכחות חזירי הבר בעיר.

לאור זאת אנו פונים אליכם פעם נוספת בתור הגוף הסטטוטורי האמון והמופקד על הפיקוח על חיות הבר, אשר לו מלוא המומחיות והאחריות, בדרישה כי תפעלו לאלתר ליישום מלא של כלל הסמכויות הרגולטוריות והאכיפתיות, אשר הפקיד המחוקק בידיכם הן ברמה הארצית והן ברמה האזורית והמקומית.

כידוע לכם, נקטה ונוקטת עיריית חיפה באמצעים רבים ומגוונים לצורך טיפול בתופעה של שוטטות חזירי הבר במרחב הציבורי ועליית אוכלוסייתם בעיר, הכל לפנים משורת הדין וחרף העובדה כי לא נקבע בחוק שזהו חלק מתפקידה של העירייה לטפל בחיות בר. בין הפעולות שיזמה ויישמה העירייה ניתן למנות התאמת מקורות צמחייה, אכיפה נגד מאכילים, קיבוע פחי אשפה, הסברה לציבור, צמצום מקורות מזון, ביצוע מחקרים בנושא, קיבוע פחי אשפה, החלפת הפחים ברחבי העיר לפחים שאינם נגישים לחזירי בר (אשפתונים), הגברת השמירה על ניקיון המרחב הציבורי, גידור גינות ציבוריות ואזורי מעבר של חזירי בר מהוואדיות ולאחרונה אף הוקמה קרן לסיוע בגידור של גינות פרטיות משותפות ועוד.

ברם, למרבה הצער, אין די בכל אותם צעדים בהם נקטה ונוקטת עיריית חיפה על מנת להתמודד עם היקף הבעיה, שאיננה יכולה להיפתר רק ברמה המקומית ועל ידי הרשות המקומית. ברי, כי מדובר בתופעה אזורית ואף ארצית המחייבת הידרשות מערכתית כוללת. חשוב להדגיש, כי אם העניין היה יכול להיפתר ברמה המקומית וכחלק מהסמכויות שהפקיד המחוקק בידי העירייה, ניתן היה להציע קשת של סעדים, כמו לדוגמה גידום של החזירים לשמורות טבע מרוחקות מהסביבה העירונית ותיחומם שם. אולם, צעד אופרטיבי כגון דא אינו נכלל במניפת הסמכויות החוקיות שהוענקו לעירייה ואנו מוגבלים להנחיות הבלעדיות שלכם בנושא.

כאן המקום גם לציין, כי לא די בהנחיות כלליות ומעורפלות מצדכם בנושא מבלי לקבוע עמדה עניינית, מקצועית ואחידה ברמה הארצית. נדרשת מדיניות ברורה בנושא מטעמכם, אשר תופץ לכלל הרשויות והגופים הנוגעים בדבר תוך יצירת אחידות, פומביות ודיון משולב באשר לדרך הנכונה לטפל בתופעה. חלף זאת, אנו מוצאים עצמנו במציאות אבסורדית, בה אנו נדרשים לבדנו ליזום ולאלתר מחקרים עצמאיים ולגשש באפילה בנוגע לדרך היעילה, הנכונה והאפקטיבית לטיפול בתופעה.

לצורך המחשת האמור לעיל, נסתפק בשלב זה בהפניה למדיניות בכל הנוגע למתן היתרים מיוחדים, המאפשרים פגיעה והמתה בחיית בר והתנאים שנקבעים במסגרתם. בנקל ניתן לגלות, כי תנאי ההיתרים הנ"ל מוענקים באופן שאינו אחיד, והם משתנים ממקום למקום ומעת לעת ואף תלויים לעתים בזהות המבקש. בהקשר זה עמדת רשות הטבע והגנים איננה קוהרנטית ורב הנסתר בה על הגלוי. לא זו אף זו, חלק מהתנאים שנקבעים בהיתרים הנ"ל מפנים לקבלת אישור של רשויות מדינה, ובראשן המשטרה, אשר התגלה כי איננה מוכנה לתת את אישורה בכתב לביצוע הפעולות מושא ההיתר. התנהלות מעין זו מותירה רושם כאילו עסקינן בפעולה, אשר חוקיותה מוטלת בספק ולא לובן עניינה מולכם. כך מוצאים אנו עצמנו בעמדת המתווך בין שני גופים ממשלתיים, אשר מזמן היו צריכים להידרש לסוגיה עקרונית זו – כיצד נכון לטפל בחזירי הבר המשוטטים במרחב העירוני מבלי לחשוף את הציבור לסכנות מוחשיות ומיותרות.

נדמה כי אין חולק, שנדרשת בעת חירום זו התערבות דחופה מצדכם באופן מתכלל ומקצועי בהיותכם הרשות הממשלתית האמונה והאחראית באופן בלעדי על הרגולציה, האכיפה והפיקוח בטיפול בחיות הבר. זאת מתוקף החקיקה הייעודית הקיימת בנושא ובכלל זה החוק להגנת חיות הבר, תשט"ו-1955, התקנות שמכוחו והנהלים וכן חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה תשנ"ח-1998 שם קיימת התייחסות ספציפית בכל הנוגע לחיות בר.

מעבר לנדרש, יצוין כי גם אם לשיטתכם חלוקת האחריות היא משותפת- ועל כך אנו חלוקים – הרי שאין חולק, כי הרגולטור והגוף המוביל על פי חוק להתמודדות עם חיות בר הינו רשות הטבע והגנים. מטבע הדברים נדרש מרגולטור מוביל שכזה לקבוע מדיניות כללית, ארצית, אחידה ופומבית שבמסגרתה יפורטו כלל ההנחיות, הנהלים כמו גם הפעולות הנדרשות לביצוע וזהות המבצע, הקצאת משאבים כספיים מספקים וכוח אדם מתאים.

אנו דורשים שתנהגו כמצופה מרשות המופקדת על התחום, תיקחו אחריות מלאה על הטיפול בנושא זה ותנקטו בין היתר גם בהליכי אכיפה כנגד מפרי הוראות הדין כגון אלו הנוגעות להאכלת חיות הבר במרחב העירוני. יש לציין, כי סוגיה אחרונה זו לובנה בעבר מול הגורמים

יצחק בלס, חבר מועצת העיר חיפה
רח' שמשון 42, חיפה | טלפון: 052-3996706

השונים מטעמכם והובטח כי תפעילו את מלוא סמכויות האכיפה שבידיכם על פי חוק, שהינן רחבות ועוצמתיות פי כמה מאלו שבידי הרשות המקומית (אשר ידיה כבולות בשל רמת ההוכחה הנדרשת לצורך רישום דו"ח, סמכויות הפיקוח העירוני המוגבלות וכאשר צולחים את כל הקשיים מדובר בקנס נמוך יחסית בסך של 730 ₪). למפקחי רשות הטבע והגנים, לעומת זאת, הוענקו סמכויות של שוטר המאפשרות ביצוע תפיסה, חקירה, עיכוב, חיפוש וכיוצא בזה. עוד יצוין, כי הועברו מטעמנו מספר דרישות לטיפול בתלונות שצורפו אליהן ראיות של ממש בעניין מאכילי חזירים ובמסגרתן התבקשתם על ידינו לפתוח בחקירה ולמצות את הדין אל מול מפרי החוק. למיטב ידיעתנו, תלונות אלו לא תופלו ואף חמור מכך לא ניתנה כל החלטה מסודרת מטעם תובע מוסמך, המורה על סגירתם תוך הפניה לעילת הסגירה ביחס לכל תלונה.

אקדים תודה להתייחסותכם ולטיפולכם המיידי בסוגיה לאור חשיבותה והמסוכנות הנשקפת ממנה ומשפיעה על חיי התושבים בחיפה באופן רחב ויומימי.

בכבוד רב ובברכה,
ימית קליין, עו"ד
היועצת המשפטית לעירייה

עותקים:

ד"ר עינת קליש רותם- ראש עיריית חיפה
מר נחשון צוק- סגן ומ"מ ראש העיר
מר אוהד שגב- מנכ"ל העירייה
עו"ד אופיר בר טל - היועץ המשפטי של רשות הטבע והגנים.
עו"ד שי פרץ - התובע הראשי ברשות הטבע והגנים.
מר אורי נווה - מ/מנהל חטיבת המדע ברשות הטבע והגנים.

גרנד קניון - רחב

תגובת רט"ג לפנייתך של קליש:

תופעת שוטטות חיות בר ביניהן חזירי בר בערים ויישובים, לרבות בחיפה, נובעת מחיפוש של חיות הבר אחר מזון זמין וקל להשגה שמקורו בפסולת של האדם. רשות הטבע והגנים נוקטת במספר פעולות בנושא לרבות מתן הנחיות מקצועיות לרשויות כיצד לצמצם את התופעה זאת בין היתר על ידי פעולות סניטציה כגון: הקפדה על ניקיון שטח היישוב, סגירת פחי אשפה, פינוי אשפה תכוף, השקיית גינות מבוקרת בדגש על שעות הבוקר, ואיסור האכלת חיות על ידי התושבים לרבות השארת צלוחיות אוכל ומים במדרכות. בנוסף מוצע לבחון אמצעים נוספים כגון תיחום פיזי בין שטח העיר לשטחים הפתוחים הסמוכים וכן דילול נקודתי של אוכלוסיית חזירי הבר. כך נעשה גם מול עיריית חיפה.

כאשר ראש עיר בוחר שלא לדלל את חזיר הבר במקומות שנדרש לטפל בהם, הוא נדרש לטפל במלוא החומרה במי שמאכיל, מייצר אינטראקציה עם חיית הבר, לגדר גינות ציבוריות. פעולות שגורמות לחזירים להיות תלויים באדם לצורך מזון. נדרשת התנהגות ציבורית אחראית מהמעלה הראשונה. החלטה של ראש העיר לא לדלל חזירים דורשת מהעירייה לטפל אחרת בהתנהלות העיר. לצערנו המדיניות בה בחרה ראש העיר לטפל בנושא החזירים גרם להתרחבות הבעיה.

רשות הטבע והגנים הציעה לגבש תוכנית מקצועית משותפת לטיפול בבעיה לצד הצבת פקח ייעודי. העירייה הודיעה כי אינה מעוניינת בכך ושכרה אנשי מקצוע משל עצמה. הרשות אף הנפיקה היתרים לכל בקשה שהגיעה מהעירייה. הרשות תשמח לממש את תוכנית הפעולה שהמליצה עליה לראש העיר ולצוות המקצועי שלה ויחד לטפל בבעיית החזירים אם ראש העיר תסכים לפעול על פי ההמלצות המקצועיות שהציעה הרשות.

נספח ג'

סעיפים רלוונטיים מפקודת העיריות

"תברואה, בריאות הציבור ונוחותו

242. בענין תברואה, בריאות הציבור ונוחותו, תעשה העיריה פעולות אלה:

- (1) תנקוט אמצעים להסרת כל מטרד או למניעתו ותדאג לבדיקות שמטרתן לברר מה הם המטרדים הקיימים;
- (2) תורה בדבר פינוי סחי ואשפה מכל בית ותקבע את האגרות בעד פינוי כאמור;
- (4) תתקין ותקיים במצב טוב ומותקן פחי אשפה ציבוריים ושאר כלי קיבול שמניחים ומאספים בהם אשפה ותדאג שיוחזקו באופן שלא יהוו מטרד או מפגע לבריאות;
- (6) תדאג לטאטואם וניקוים של רחובות שאינם רכוש הפרט;
- (7) תמנע הצטברות של סחי ואשפה במקום ציבורי או פרטי במידה המהווה סכנה לבריאות הציבור ותנקוט אמצעים להסרת כל מטרד ציבורי הנובע מבור שופכין או נקז, בין פרטיים ובין ציבוריים, או מכל מקור אחר;

כלבים ובעלי חיים אחרים

247. (ב) העיריה תסדיר או תמנע החזקת חזירים, תסדיר החזקת בעלי חיים אחרים באופן שהחזקתם לא תהווה מטרד ציבורי או מפגע לבריאות ותסדיר או תמנע מרעה או מעבר של בעלי חיים."